

موانع تکامل انسان؛ از آراء فاسد تا تکاثر و تفاخر

انسان برای طی کردن مسیر رشد و تکامل با موانع و حجاب هایی در دنیا روبرو می شود که اگر نتواند آنها را کنار بزند گرفتار دردهایی چون فساد آراء، خودبینی، تکاثر و تفاخر می شود.

انسان برای طی کردن مسیر رشد و تکامل با موانع و حجاب هایی در دنیا روبرو می شود که اگر نتواند آنها را کنار بزند گرفتار دردهایی چون فساد آراء، خودبینی، تکاثر و تفاخر می شود. انسان برای رسیدن به تکامل و تعالی باید دارای بصیرت باشد، اما در مسیر رسیدن به بصیرت موانع و حجاب های زیادی است که روح، جان و دل آدمی را از دست یافتن به حقیقت باز می دارد. این حجاب ها در حوزه های مختلف است و انسان از جهات گوناگون گرفتار حجاب می شود.

- موانع و حجاب آراء فاسده

گاهی انسان به چیزی امیدوار و علاقمند می شود و بدان عشق می ورزد و به طوری که از حال اعتدال این محبت و عشق خارج می گردد چنین محبت و عشق حجابی در مقابل دل انسان قرار می دهد که چشم دلش نبیند و گوش آن نشوند. حضرت علی(ع) در خطبه 108 نهج البلاغه می فرماید: هر کسی به چیزی عشق می ورزد همان چیز چشم او را کور و قلبش را بیمار می نماید، وی با چشم معیوب می نگرد و با گوش غیر شنوا می شنود.

- خودبینی

یکی از موانع بصیرت عجب و خودپسندی است. عجب، پوششی بر نواقص انسان می اندازد تا روح انسان از آنها غافل شده و چه بسا نقص های روانی یعنی گناهان را وصف کمال بشمارد و چون شرط اصلاح، آگاهی نسبت به نواقص است، عیوب بدلیل عدم علم به آن بر اثر خودپسندی هرگز اصلاح نمی شوند. حضرت علی (ع) می فرماید: کسی که از خود راضی باشد عیوبش آشکار می گردد. (غرر الحکم)

- معاصی

گناه نیز حجاب دل است. هر گناهی پوششی بر دل می گذارد و چشم و گوش دل را از کار می اندازد، اگر این گناه با آب توبه شستشو داده شد حجاب برداشته می شود و الا استقامت انسانی که دلش در حجاب واقع شده در مقابل خواسته های شیطانی کاسته شده و شرایط تحقق معاصی بعدی آسان تر می گردد و به آن حد می رسد که: آنها دل هایی دارند که با آن نمی فهمند و چشمانی دارند که با آنها نمی بینند و گوش هایی دارند که با آن نمی شنوند. آنان همچون چارپایانند بلکه آنها گمراه ترند. آنان همانند غافلانند. (سوره اعراف آیه 179)

- تصور علم

یکی از حجاب هایی که انسان را از رسیدن به بصیرت و حقیقت ممانع می شود تصور دانایی و علم است؛ اینکه انسان تصور کند همه چیز را می داند و تلاشی برای فهم حقیقت نکند، در صورتی که واقعا ناآگاه به مسائل باشد و از حقیقت بهره ای نداشته باشد. متأسفانه این نوع حجاب بصیرت در جامعه ما زیاد دیده می شود و خیلی از افراد بدون اینکه علم کافی بر امور داشته باشند خود را بی نیاز از بررسی و آگاهی می دانند و فقط بر اساس تصور خود عمل می کنند.

- مال و فرزند

از دیگر موانع تکامل، نازیدن به اموال و فرزندان هستند که به بنام تفاخر و تکاثر خوانده می شود و اغلب در دوران بالاتر زندگی آدم را گرفتار می کند. فخر فروختن به مال دنیا و یا فرزندان خود می تواند مانعی برای رشد و تکامل انسان باشد. گرفتار نشدن به تفاخر و تکاثر نیازمند تزکیه روحی و پالایش درون است.